

Carl Sandels
STOCKHOLM.

Annie Bergman

Träsnidare, illustratör, kortfabrikör och idunes

Under hyllsignumet ”Svenska konstnärer handritat” i Kungliga bibliotekets bildsamling hittar man teckningar och akvareller av mer eller mindre kända upphovsmän. Här samsas motiv som ölstugor, harjakt och lövträd med vardagliga scener från 1800-talet, krokistudier och förlagor till bokomslag från 1940-talet.

Samlingen katalogiseras retrospektivt i LIBRIS av undertecknad, som nästan omedelbart fastnade i den tjocka mapp med teckningar som är ritade av Annie Bergman (1889–1987), mångsidig konstnär och grafiker med en ”fabulerande ådra”.¹

Personen, konstnären och grafikern

Annie Bergman föddes den 15 december 1889 i Liège där hennes far var utlandskommenderad i egenskap av löjtnant vid artilleriet. Lilla Annie hann även bo i Paris innan hon som femåring flyttade hem till Stockholm tillsammans med familjen. Modern hade en konstnärlig läggning och målade bland annat porslin, medan fadern hyste ett mer allmänt konstintresse. Detta präglade uppväxten, och bägge föräldrarna stödde hennes val att bli konstnär.² Efter studentexamen 1907 tillbringade Annie Bergman en vinter vid Tekniska Skolan och en termin på Kaleb Althins målarskola innan hon hösten 1908 antogs som aspirant vid Konstakademien, där hon kom att tillbringa fyra år som elev. Efter avslutade studier

företog hon studieresor till Tyskland, Italien och Paris 1913–14 och till Spanien 1921.

Annie Bergman blev tidigt anlita som illustratör av jul- och hälsningskort samt i dags- och veckopress. Särskilt uppmärksammade blev de karikatyrer hon regelbundet levererade för *Bonniers Veckotidnings* teaterkrönikor och senare *Svenska Dagbladet* 1926–32.³ Hon illustrerade även böcker, varav många för Barnbiblioteket Saga och Stjärnböckerna. Sagoberättande hörde delvis ihop med hennes roll som faster i familjen⁴ och hon gav i eget namn ut barnböcker som *Dalhästen* (1923), *Sagan om kattungen som kom bort* (1933) och *Kasper Kul och andra äldre och nyare sagor på vers och prosa* (1942).

Under studietiden på Konstakademien deltog Annie Bergman, vid sidan av målarlinjen, i Axel Tallbergs kurser i grafik. Omkring 75 provtryck i Konstakademiens samlingar vittnar om hennes flit,⁵ och hennes lärare skulle i efterhand komma att kalla henne ”en av våra allra främsta förmågor på det konstgrafiska området.”⁶

Även om hon i alla år fortsatte att teckna kom hon tidigt att inrikta sig på grafiken, och från och med 1920-talet ägnade hon sig nästan uteslutande åt trä- och linoleumsnitt, vilka hon helst skar ut ur locken på Fazerlådor.⁷ Mest känd blev hon för sina färgträsnitt av växter, vilka kännetecknas av en dekorativ komposition och eleganta former, ”emellanåt med en japansk touche i bilytan”.⁸ Fem av dem utgjorde 1968 förlagor till frimärks-serien ”Nordiska vildblommor”.

1929 startade Annie Bergman ”Kortfabriken”, som hon själv skämtsamt kallade verksamheten

Annie Bergman vid sin studentexamen 1907. KB, KoB Fa 1.

där hon skar ut och handtryckte små jul- och gratulationskort, vilka monterades på dubbelvikta kartonger och såldes genom landets konst- och pappershandlare. Denna anspråkslösa verksamhet bidrog till att göra henne känd som ”skaparen av utsökta blomsterbilder i trä- och linoleumsnitt”,⁹ och deras konstnärliga kvaliteter uppmärksammades av bland andra Otto G. Carlsund:

Produkten av denna lilla privata fabrikation tycks tillsvidare vara tämligen unik på marknaden. Då förfaringsättet vid framställningen är enkelt och föga kostsamt förefaller det egendomligt att våra många skickliga träsnidare [...] mera allmänt [inte] göra som hon. Konkurrensen med en hel del verklig fabriksvara av banalaste sort behövede väl tagas upp. Fröken Bergmans små handtryck äro förtjusande prov på hennes konstfärdighet, men även värdefulla på grund av det smakförbättrande inflytandet de så småningom måste utöva på publiken.¹⁰

Annie Bergman var inte bara en hårt arbetande grafiker och kortfabrikör, hon var också omtalad och uppskattad för sitt stora engagemang i föreningar som Svenska Konstnärers Förening och Föreningen Originalträsnitt, där hon gick med redan under akademitiden. Den senare kom 1947 att uppgå i Grafiska Sällskapet, i vilket Annie Bergman valdes in redan vid begynnelsen 1913 och var verksam medlem och funktionär ända upp i hög ålder. Hon testamenterade sedermera delar av sin förmögenhet till Grafiska Sällskapet, som idag delar ut Annie Bergmans stipendium till trägrafiker.

Den föreningsanknytning som gjort störst avtryck i KB:s samling är dock engagemanget i Nya Idun, där hon valdes in 1923 och under många år kom att ingå i den innersta kretsen. Utöver sina uppdrag som sekreterare och arkivarie var hon aktiv i konstutskottet och som författare till spex och kupletter som ”Charmen Opera, konstifiqué” (1938), ”Nya Iduns radiotjänst” (1939), ”Lektion i Fruntimmersskolans teaterhistoria” (1945) och ”Statyernas Ro” (1947).¹¹ Den ”Idunvisa” hon våren 1938 skrev till en gammal tysk studentmelodi¹² sjöngs en bit in på 1960-talet fortfarande på alla Nya Iduns vårfester.¹³

Annie Bergman ”hanterade skrivpennan lika käckt och träffande som ritstiftet”¹⁴ och det var inte bara medlemmarna i Nya Idun som fick njuta

Elevarbete från Grafikskolan. KB, KoB Sv. Kpst. Bergman 11.

En ringmärkt Malin Gyllenstierna, född Crafoord. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A.14.

Odaterad etsning. KB, KoB Sv. Kpst. Bergman 2.

Konstnärinnan Gabriella Asklund-Sohlberg. 1909. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A.4.

Akademikamraterna Malin [?] Beijer och Greta Nordenström som hönor. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A. 62.

frukterna av hennes penna. Redan under akademitiden skrev Bergman tillsammans med Harriet Löwenhielm ett spex om konstnärer på stenåldern¹⁵ och hon ska enligt uppgift även ha skrivit kupletter åt Karl Gerhard.¹⁶ Det var inte ovanligt att hon själv spelade luta och själv framförde sina sånger med en djup klangfylld röst ”som inte tycktes höra ihop med den lilla fågelliknande damen”.¹⁷

På ålderns höst arbetade Annie Bergman in i det sista, trots att hon på slutet såg allt sämre och behövde två par glasögon för att se detaljerna.¹⁸ Hon avled 97 år gammal den 11 januari 1987, och med henne gick ett stycke grafikhistoria ur tiden.¹⁹ På hennes begravning fällde prästen följande kommentar: ”Det är ovanligt att det är så här många sörjande vid en så här gammal människas begravning. Det tyder på att Annie Bergman inte bara var omtyckt utan också en levande människa in i det sista.”²⁰

Siri dansar i Paris, våren 1914. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman C. 1i.

Samlingen

Kungliga bibliotekets Annie Bergman-samling omfattar sammanlagt 85 skisser, teckningar och akvareller, som skänktes till KB av konstnärinnans dödsbo 1987.²¹ Med samma accession följde 104 jul-, nyårs-, påsk-, skottårs- och morsdagskort utgivna efter Annie Bergmans teckningar av Axel Eliassons konstförlag 1906–37. Dessa förvaras i en separat konstnärssvit i vykortssamlingen tillsammans med ett handskrivet kort daterat 1982, där Annie Bergman själv, på anmodan av en namngiven vykortssamlare, anger att de ska överlämnas till KB efter hennes död.

Teckningssamlingen finns beskriven i en samlingspost i LIBRIS, och en separat förteckning över samtliga bilder finns vid KB:s bildsamling. De personer som är avbildade i samlingen är därutöver indexerade i bildsamlingens porträttkatalog. I KB:s bildsamling finns även ett antal etsningar av Annie Bergman i samlingen ”Svenska kopparstickare och etsare”, och i porträttsamlingen finns en blyertsteckning föreställande Anders de Wahl i ”Fåglarna” 1928.²²

Teckningssamlingen består i huvudsak av karikatyrer av Bergmans vänner från Konstakademien eller Nya Idun och kan, med ett par betydande undantag, delas in i tre huvudkategorier:

- blyertsskisser från akademiären och studieresorna 1907–14
- lätt karikerade tuschteckningar av akademikamrater från 1909–10
- karikatyrer av ”iduneser” i tusch och/eller akvarell från 1925–35

Beröringspunkterna mellan de båda världarna är många. Flera av vännerna från Konstakademien var medlemmar i Nya Idun, och det märks att Annie Bergman var väl förtrogen med sina objekt. Det som förenar bilderna är att de, oavsett teknik eller datering, är utförda med humor, värme och finess. Dubbelhakor och äppelkinder är kärleksfullt avbildade, och även de enklaste bilder ges ett oväntat djup genom fokus på detaljer som ett par ögon, ett örhänge eller en röd rosett.

De mer genomarbetade akvarellerna och tuschteckningarna av ”iduneser”, till övervägande del daterade 1925–27, präglas av en stor portion

Siri Derkert, sannolikt under akademitiden. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman C. 1f.

Skulptören Gerda Sprinchorn, 1925. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman C.2a.

Ragnhild Nordensten. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman C. 2e.

Textilkonstnären "Märta Garn", 1925. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman C. 2g.

Ellen von Platen, "Sveriges mest medaljerade kvinna". KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A. 34.

humor och fantasi. Det är inte sällan den avpor-trätterades egen sysselsättning som stått för inspirationen. "Fontänkonstnärinnan" Olga Lan-ner avbildas till exempel som en del av sin egen fontän medan textilkonstnärinnan Märta Gahn fått det alternativa efternamnet "Garn" skrivet i just – garn. Det var sannolikt dessa karikatyrer som ställdes ut hos Nya Idun 1944, tillsammans med andra teckningar samt målningar i olja och akvarell.²³

Många mer eller mindre kända kvinnor passerar revy i samlingen. Siri Derkert dansar i Paris 1914 medan Harriet Löwenhielm poserar som apmänniska, Sveriges advokatsamfunds första kvinnliga medlem Eva Andén framför sin "Tankeställare kring blå boken"²⁴ och Alice Tegnér sitter vid flygeln, kanske på en av de många sångaftnarna hos Nya Idun. Den personlighet som gjort störst avtryck i samlingen är den som förefaller ha varit minst rent fysiskt, åtminstone av Bergmans teckningar att döma. Konstnärinnan och akademikamraten Ragnhild Nordensten (1888–1951) finns avbildad i flera olika skepnader. Under akademitiden kring 1910-talet målar hon skog

och gungar bräda på Skansen, och på 1920-talet syns hon, till synes en smula bortkommen och obekvä, på "talangens utställning" och "i societeten". "Lilla Ragnhild" är inte sällan dold under stora hattar eller bakom stora paletter, gärna på lådor och stegar framför tavlor flera gånger större än hon själv.

Hon finns till och med avbildad som höna, ett öde hon delar med fem andra akademikamrater: Malin (?) Beijer, Greta Nordenström, Malin Gyllenstierna, Signe Kock-Silow och Ella Wanner. Det är svårt att här inte dra en parallell till Johan Paschs Hönstavla, men Ulrika Lovisas hovdamer har här bytts ut mot mer karaktärsfulla höns, en av hönorna är till och med ringmärkt!

En annan flitigt förekommande gestalt i samlingen är Ida von Plomgren (1870–1960), mer känd under smeknamnet "Plom". Hon förknippas minst lika mycket med Fredrika Bremerförbundet, där hon var verksam i flera olika positioner under fyrtio år, men här förekommer hon framför allt i egenskap av "inspirerande centralgestalt"²⁵ i Nya Idun, där hon valdes in 1907 och var ordförande 1921–35. Plom var född

Ragnhild direkt avritad akademiären 1908–12. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A. 26.

Lilla Ragnhild ritat modell i naturlig storlek. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A. 27.

Konstnären Märta Rudbeck, 1925. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman C. 2c.

Lilla Ragnhild i societeten. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A. 29.

och uppvuxen i högreståndskretsar men blev redan som ung intresserad av kvinnosaken och tidens sociala och litterära förhållanden. Så här beskrivs hon av Nya Idun-kamraten Beth Hennings:

Hon var [...] så rikt begåvad med naturens alla möjliga hävor, att hon, född trettio år senare, hade kunnat stiga till vilken hög post i samhället som helst. Utom att hon var vacker och elegant, var hon strålande intelligent med en tankeförmåga, som var både skarp, klar och kvick. Men till detta kom en karaktärens gedigenhet, en framåtvilja och en social fördomsfrihet, som måste ha överraskat hennes omgivning.²⁶

Plom återfinns på flera bilder där hon skålar, håller tal eller deltar i spex. Mest känd är förmodligen ”En skål i Nya Idun”, den akvarell Annie Bergman 1927 målade fritt efter Zorns ”En skål i Idun”. Plom har här intagit Harald Wieselgrens plats, öglaset är utbytt mot en tekopp och i bakgrunden skymtar Gerda Sprinchorn och Alice Tegnér. Bilden utgavs som vykort i samband med sällskapets 90-årsjubileum 1975.²⁷ På KB finns endast en avfotografering av akvarellen, som finns i Nya Iduns ägo.

I likhet med Annie Bergman var Plom en flitig textförfattare, och tillsammans bjöd de festfirande iduneser på många skratt i spex som Mozarttravestin ”Figges bröllop” 1933 och ”Den gudomliga äppelkompotten”. Den senare skrevs till sällskapets 50-årsfest 1935 och i rollistan återfinns Annie Bergman själv tillsammans med flera namn som finns representerade i KB:s samling, däribland Gerda Sprinchorn, Lisa Klingbom och Beth Hennings.²⁸

Den dynamiska duon syns tillsammans på den akvarell Bergman kallar ”Porträttmåleri”, där Plom efter ”seansen” frågar Annie: ”Jag ser väl bara inte för mondän ut?”

De uppsluppna porträtten och karikatyrerna bidrar tillsammans med de många skildringar som finns²⁹ till att skapa en bild av Nya Idun som ett sällskap med plats för stora personligheter och mycket humor. Detta åskådliggörs på ett mycket påtagligt sätt i de två ”Framtidsbilder från Nya Idun” Annie Bergman tecknade 1932. ”Alternativ I: Invalen gjorda med hänsyn uteslutande till kvalifikationer” visar en samling stillasittande kvinnor i dämpade färger medan ”Alternativ II:

Invalen gjorda med hänsyn uteslutande till sällskapstalanger” visar ett rum fullt med färgglada kvinnor som sjunger, dansar, musicerar, spelar kort, röker och dricker vin. Hur invalet i själva verket gick till, kan man se på samlingsporträttet ”Sällskapet Nya Iduns nämnd våren 1935”, där den tjugohövdade nämnden väljer in nya medlemmar genom att lägga en svart eller vit träkula i en rund plåtburk. Vid bordets ena kortända sitter Plom med ordförandeklubban, vid den andra sitter Annie Bergman och ritar av det muntra sällskapet.

Under uppordnandet av samlingen stötte jag på ett par märkliga sammanträffanden. En mycket svag blyertsskiss på baksidan av en teckning föreställande Sigrid de Rougemont-Wahlström visade sig vara en förlaga till detta julkort, utgivet av Axel Eliassons konstförlag:

En annat överraskande samband uppdagades av en ren slump då jag på jakt efter något helt annat bläddrade igenom ett nummer av *Bonniers Veckotidning* från 1926 och fick syn på en artikel illustrerad med teckningar av Annie Bergman. Artikel, sannolikt författad av Célie Brunius,

Plom håller tal i Nya Idun 1925. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A. 38.

handlar om Stockholms Kvinnliga Fäktklubb³⁰ som utöver att ”ivra för fäktning som kvinnlig idrott” ville ”främja ett gott och glatt kamratskap bland sina medlemmar”.³¹ Flera av dessa var även medlemmar i Nya Idun, däribland Brunius själv och Plom, som dessutom var vice ordförande. Plom skrev varje år en teaterpjäs för klubben, som drygade ut kassan med intäkter från de recettaftnar som hölls i december varje år, men 1925 var det hon själv som stod på scenen i rollen som ”bankir Eichorn”. I komedin ”Illusioner”, författad av fäkterskan Annie Dickson, uppträdde även ”klubbens odödliga backfisch” Lisa Klingbom i rollen som ”Lilla Lisa”.

Annie Bergmans teckningar av dessa två karaktärer³² publicerades i *Bonniers Veckotidning* ungefär samtidigt som hon själv blev upptagen som medlem i S.K.F.³³ Teckningen ”Lilla Lisa” återfinns i KB:s samling, och frågan är om fler bilder som vid en första anblick ser ut att häröra från Nya Idun i själva verket kommer ifrån S.K.F. Flera av dem som är avbildade var som sagt medlemmar i båda sällskapen, men att reda ut förhållandena däremellan överlåter jag härmed åt någon annan.

Läraren Lisa Klingbom som ”Lilla Lisa” i komedin ”Illusioner”, 1925. KB, KoB Sv. Konstn. H. Bergman A. 18.

Julkort utgivet av Axel Eliassons konstförlag. KB, KoB Vy. Konstn. Bergman. En knappt synlig skiss av julkortet på baksidan av ”Konstnären Sigrid de Rougemont-Wahlström”, föregående uppslag.

NOTER

1. Erik Wessel-Fougstedt, "Annie Bergman", *Grafiknytt* nr 5 1989, s. 3.
2. Kristina Mezei, "Lyfter fram det oansenliga", *Konstperspektiv* nr 2 1987, s. 16.
3. Karikatyrerna från *Bonniers Veckotidning* donerades av en mecenat till Drottningholms teatermuseum 1941. Samlingen tillhör numera Musik- och teatermuseet, där den 1987 utökades med karikatyrer testamenterade av Annie Bergman själv. Samlingen innehåller många stora namn, däribland Gösta Ekman d.ä., Tora Teje, Lars Hansson, Anders de Wahl, Dagmar Ebbesen och Signe Hasso.
4. Wessel-Fougstedt, s. 3.
5. Jane Rothlind, *Svensk svartvit grafik 1890–1990* (Lund: Signum, 1992), s. 40.
6. Axel Tallberg, *Vår moderna konstgrafik 1895–1920* (Stockholm: Carbons förlag, 1920), s. 80.
7. Kristina Munklinde, "En annan Annie", *Grafiknytt* nr 5 1989, s. 12.
8. Göran Brunius, "Annie Bergman, träsittare", *Grafiknytt* nr 5 1989, s. 15.
9. Wessel-Fougstedt, s. 4.
10. Otto G. Carlsund, "Annie Bergman", *Konstvärlden* nr 19–20 (December) 1941, s. 432.
11. Gunnel Hazelius-Berg, "Nya Iduns andra halvsekel", i *Sällskapet Nya Idun 100 år: Perioden 1935–1985: Historik – invalda medlemmar* (Stockholm: Sällsk., 1984), s. 16f.
12. Sällskapet Nya Idun, *Supplement till historik och medlemsförteckning 1935: Maj 1935–september 1952* (Stockholm, 1952), s. 5.
13. Beth Hennings, *Resa genom sju decennier* (Stockholm: Norstedt, 1963), s. 285.
14. Sigrid Leijonhufvud, *Sällskapet Nya Idun 1885–1935: Femtioårshistorik* (1935), s. 32.
15. Elsa Björkman-Goldschmidt, "Annie Bergman", *Grafiknytt* nr 3 1982, s. 23.
16. Munklinde, s. 12.
17. *Ibid.*
18. Mezei, s. 17.
19. Rothlind, s. 40.
20. Margareta Holter, "Samtal med Annie", *Grafiknytt* nr 5 1989, s. 6.
21. Samma år inkom en testamenterad gåva till Teatermuseet, vars samling innehåller snarlika bilder med liknande påskrifter och, i förekommande fall, monteringar. Det kan nog betraktas som sannolikt att Annie Bergman själv delade upp och fördelade materialet beroende på bildernas karaktär och motiv.
22. En liknande teckning i tusch och akvarell finns i Teatermuseets samling.
23. Hazelius-Berg, s. 15.
24. Föredraget, som hölls den 5 mars 1927, hette i själva verket "Tankeställare kring äktenskapet".
25. Hennings, s. 299.
26. *Ibid.*, s. 298.
27. Hazelius-Berg, s. 13.
28. *Sällskapet Nya Iduns 50-årsfest Lördagen den 18 maj 1936 å Grand Hotell* (programblad).
29. Hennings, Leijonhufvud m.fl.
30. Grundad 1905 och enligt obekräftade uppgifter upplöst 1938.
31. [Célie Brunius] (Sign. C.B.), "Från Stockholms originellaste damklubb: Fäktning och talanger i lycklig förening", s. 30 i *Bonniers Veckotidning* nr 2 1926.
32. I artikeln finns även en teckning föreställande "klubbens prävöt" Dagmar Dufvén, med dragen värja.
33. *Stockholms kvinnliga fäktklubb berättelse för säsongen 1925–1926* (Stockholm: P. A. Norstedt & Söner), s. 7.

KÄLLOR

- Björkman-Goldschmidt, Elsa. "Annie Bergman". *Grafiknytt* nr 3 1982 s. 22–23.
- [Brunius, Célie] (Sign. C.B.). "Från Stockholms originellaste damklubb: Fäktning och talanger i lycklig förening". *Bonniers Veckotidning* nr 2 1926, s. 30.
- Brunius, Göran. "Annie Bergman, träsittare". *Grafiknytt* nr 5 1989, s. 14–17.
- . "En blomma till Annie". *Grafiknytt* nr 6 1979, s. 12–13.
- Carlsund, Otto G. "Annie Bergman". *Konstvärlden* nr 19–20 (December) 1941, s. 428–32.
- Hazelius-Berg, Gunnel. "Nya Iduns andra halvsekel". *Sällskapet Nya Idun 100 år: Perioden 1935–1985: Historik – invalda medlemmar*, s. 3–22. Stockholm: Sällsk., 1984.
- Hennings, Beth. *Resa genom sju decennier*. Stockholm: Norstedt, 1963.
- Holter, Margareta. "Samtal med Annie". *Grafiknytt* nr 5 1989, s. 6–11.
- . "Svensk grafik under 1900-talet – efterfrågan, utbud, priser". I *Grafik för publik: En handbok*, red. Sixten Haage, Svenrobert Lundquist, s. 77–83. Stockholm: Bonnier i samarbete med Grafiska sällskapet, 1979.
- Jungmarker, Gunnar. "Biografiska notiser till 1943 års blad". *Föreningen för grafisk konst: Meddelanden XXII* (1943), s. 9–10.
- Leijonhufvud, Sigrid. "Femtioårshistorik". *Sällskapet Nya Idun 1885–1935: Femtioårshistorik; Medlemsförteckning*, s. 3–34. Stockholm: [Sällsk.], 1935.
- Mezei, Kristina. "Lyfter fram det oansenliga". *Konstperspektiv* nr 2 1987, s. 16–17.
- Munklinde, Kristina. "En annan Annie". *Grafiknytt* nr 5 1989, s. 12–13.
- Palmgren, Nils. I *Svenskt konstnärsllexikon*, 1, s. 155. Malmö: Allhem, 1952.
- Rothlind, Jane. *Svensk svartvit grafik 1890–1990*. Lund: Signum, 1992.
- Stockholms kvinnliga fäktklubb. *Stockholms kvinnliga fäktklubb berättelse för säsongen 1925–1926*. Stockholm: Norstedt.
- Sällskapet Nya Idun. *Programblad till Sällskapet Nya Iduns 50-årsfest Lördagen den 18 maj 1936 å Grand Hotell*.
- . *Supplement till historik och medlemsförteckning 1935: Maj 1935–september 1952*. Stockholm, 1952.
- Tallberg, Axel. *Vår moderna konstgrafik 1895–1920*. Stockholm: Carbons förlag, 1920.
- Wessel-Fougstedt, Erik. "Annie Bergman". *Grafiknytt* nr 5 1989, s. 2–5.